Anul 43-lea | Preţul 3 Lei | Cenzurat
Duminecă 11 August 1935 | No. 33

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, naţională şi politică, înfiinţată la anul 1892

Apare în fiecare Duminecă

PREŢUL ABONAMETULUI
Pe un an . . . . . Lei 140.—
Pe o jumătate de an . . . Lei 70.—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăţi şi autorităţi 300 lei anual

Director: NIC. BRATU, fost senator
Redacţia şi Administraţia:
Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 12 (lângă Poştă)
Telefon Nr. 182
Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAŢIEI
Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 12
Preţul inseratelor:
Un şir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

Situaţia politică

— Scrisoare din Bucureşti —

— 7 August 1935

Deşi suntem în lunile de vacanţă ale verii, când cetăţenii Capitalei obişnuesc a pleca la ţară, — ca să scape de căldura cea mare şi să se recreeze, — de data aceasta e totuşi destulă viaţă şi frământare în Bucureşti. Criza economică reţine pe unii acasă. Frământările politice din Capitală îngrijorează pe alţii. Cei cu bani, îşi fac case. In Bucureşti se construeşte pe capete, un lucru care în curând va aduce o nouă criză: o scăderii valorii caselor.

Discuţiile cele mai aprinse sunt, în Bucureşti, de săptămâni de zile, în jurul escrocheriei cu cele 25 milioane de lei. Nu se discută atât latura pur materială, cât decadenţa morală a unor persoane politice, care au căutat să-şi adune averi pe cale necorectă. Inalţi funcţionari şi oameni politici cu nume răsunătoare, s'au pretat la lucruri de necrezut. E trist, dar adevărat!

După săptămâni de zile, cât au durat cercetările parchetului asupra escrocheriei cu belgienii, s'a deschis acuză publică şi contra vicepreşedintelui Senatului, Toni Iliescu, senator şi advocat. S'a vorbit că trebue şi deţinut, ceeace până acum nu s'a întâmplat.

In legătură cu această urîtă escrocherie, a eşit la iveală o sumedenie de alte lucruri: samsari de afaceri în legătură cu înalţi funcţionari şi oameni politici. Ei n'au nimic sfânt. Pentru bani se pretează la orice. Ce nu pot face bărbaţii, încearcă de multe ori cu ajutorul femeilor.

Cele făptuite de escrocii cu devize, a atins şi situaţia guvernului. S'a dovedit adecă, că cei în legătură cu escrocii, întrucât sunt oameni politici, stau mai aproape de primul ministru Tătărescu decât de şeful partidului liberal Dinu Brătianu. Mai toţi sunt din generaţia tânără liberală...

Că guvernul totuşi n'a căzut — pe chestia escrocheriei cu milioanele dela Banca Naţională şi acordul plăţilor faţă de Anglia etc., — este a se atribui faptului, că unele lucruri nu sunt încă destul de lămurite. Problemele economice la ordinea zilei sunt multe şi grele. Politica externă încă e agitată. Schimbările de guvern aduc cu sine mari răspunderi. Succesiunea la conducerea Statului trebue organizată mai cu tâlc. Vom vedea, deci, ce ne aduce toamna.

*

România n'a putut plăti la 1 August dobânda după împrumuturile făcute în străinătate. Guvernul nu are destui bani străini, din cauză că vânzarea produselor noastre agricole e în continuă scădere. S'a depus însă suma de vreo 300 milioane, în lei, la Banca Naţională. Asta e un fel de garanţie a plăţii, ce se va face când vom avea bani străini.

Cei mai neastâmpăraţi pentru neplata dobânzii şi a unor rate, au fost Englezii. Acum vreo 3 luni, fostul ministru Manolescu-Strunga le făgăduise, în Londra, că toate ratele şi dobânda pe viitor se va plăti la zi. Dar din promisiuni şi înţelegerea făcută în scris, nu s'a ales nimic. Pe bună dreptate, Englezii întreabă: De ce făgăduiţi şi apoi nu împliniţi? Cine astfel lucrează, nu e om serios.

Înţelegerea făcută de Manolescu-Strunga cu Englezii, în mod uşuratic, încă a contribuit la demisia lui din guvern. Vom vedea acum, în ce măsură va putea fi ţinută, noua convenţie încheiată cu Englezii, de către subsecretarul de stat Leon.

*

In zilele acestea se pune în aplicare valorificarea grâului. Planul trebue să izbutească. Dar nu atât prin hărnicia guvernului. Sunt alte motive favorabile sau nefavorabile: nu avem de trecere decât 20 până 30.000 vagoane de grâu. Cine vinde grâul ieftin, face o prostie. Indeosebi acum, când se ştie, că unele ţări străine au început a strânge grâu în vederea pregătirilor de războiu.

Scumpindu-se grâul, se va urca în preţ şi porumbul. De asta e bine să ţină seamă agricultorii. Noi vom avea în general o recoltă bună de porumb. In Ungaria e însă jale. Seceta a nimicit recolta porumbului.

*

Partidele politice îşi strâng rândurile. Indeosebi Partidul Naţional Ţărănesc se pregăteşte pentru orice situaţie. E singurul partid mare pe ţară şi cu simţul răspunderii. In vremurile acestea tulburi, el trebuie să stea de veghe, pentru orice eventualitate.

In timpul din urmă se lăţesc tot mai multe ştiri asupra revenirii vaidiştilor la matcă. Mişcarea Frontului lor a adormit în bună parte. De înfiinţarea noului partid se vorbeşte tot mai puţin. Cercurile politice din Capitală nu dau nici o importanţă deosebită aderenţilor vaidişti, al căror număr e în scădere nu în creştere.

Rep.

Gheorghe Pop de Băseşti

La 100 ani dela naştere şi 17 dela moartea lui

Ziua de 4 August a anului de faţă, Ardealul a închinat-o proslăvirei memoriei şi sufletului mare al aceluia care a fost „Badea" Gheorghe Pop de Băseşti. La 1 August 1935 s'a împlinit un veac, de când fostul preşedinte al Partidului Naţional din Ardeal, a văzut lumina zilei, în modestul sat Băseşti din judeţul Sălaj.

Gheorghe Pop de Băseşti este unul dintre acuzaţii în marele proces al Memorandului, suferind alături de alţi tovarăşi un an de închisoare în temniţa dela Vaţ.

Ca drept recunoştinţă pentru virtuţile lui româneşti, naţiunea română din Ardeal îl alege de preşedinte al Partidului Naţional, dupăce dr. Ioan Raţiu trece în lumea dreptilor. In tot timpul cât a ocupat acest post de mare cinste şi răspundere, Badea Gheorghe dela Băseşti şi-a fructificat cu mult prisos de luptă şi muncă, talantul pe care i l-a încredinţat naţiunea, greu încercată, pe atunci.

*

Când Partidul Naţional, de pe vremuri, era chemat să ridice în numele Ardealului problema dreptului şi a mândriei de neam, pe neuitatul Gheorghe Pop de Băseşti îl găsim în primele fronturi de luptă, cu fruntea senină şi sufletul pururea încălzit de flacăra naţionalismului. Unde era primejdia mai mare, pentru soartea ardelenilor, acolo îl găseai pe Badea Gheorghe, vorbind cu multă mândrie, acelora cari voiau să ne „mute 'n altă ţară..." — după spusele poetului.

Ca un moment pilduitor, pentru toate generaţiile cari se vor scurge pe plaiurile Ardealului sbuciumat, va rămâne amintirea despre lupta pe care Gheorghe Pop de Băseşti a dat-o în alegerea din circumscripţia dela Cehul Silvaniei, unde era cât pe-aci să cadă pradă răzbunării magnaţilor şi ciocoilor de pe pustă. Unde punea candidatura Badea Gheorghe Pop, acolo era biruinţa strălucitoare a Ardealului asuprit.

Cei cari l-au cunoscut mai îndeaproape pe acest tribun ardelean, spun, că discursurile lui erau botezate cu lacrimile izvorâte din adâncul sufletului său, în ale cărui celule se pregătea întreagă povestea unui neam vrednic de o soarte mai bună.

Când ministrul ungur Ştefan Tisza, îi face propunerea, în anul 1913, să intre în legături de prietenie cu ungurii, — Badea

Gheorghe îi dă răspunsul cuvenit, deşi ştia că această rostire o să-i producă mai multe şi mai mari greutăţi. Mândria şi caracterul său de mare român l-a îndemnat să-i spună primului ministru Ştefan Tisza că: „Ardealul şi naţiunea română respinge cu hotărîre aceste viclene uneltiri".

*

După ce Gheorghe Pop de Băseşti încrustează în istoria Ardealului astfel de pagini glorioase, — pronia cerească îi hărăzeşte, ca să încununeze marea lui operă naţională şi politică, odată cu neuitatul moment istoric dela 1 Decemvrie 1918, când prezidează marele proces al Unirii tuturor Românilor. Acolo, în cetatea stropită cu sângele atâtor mucenici ai neamului, cari s'au jertfit pentru marele testament al libertăţilor naţionale, Badea Gheorghe dela Băseşti pecetlueşte pentru totdeauna izbânda finală, care a venit după zece veacuri de lupte nesfârşite.

Deşi în ziua acestui mare proces istoric, Badea Gheorghe Pop de Băseşti purta pe umerii săi povara celor 83 ani, — totuşi a ţinut să fie prezent la încununarea veşnică a biruinţelor naţionale.

Asemenea bătrânului Simeon din evanghelie, care a aşteptat naşterea mântuitorului, Gheorghe Pop de Băseşti văzându-şi visul împlinit şi socotind, că mandatul cu care l-a încredinţat naţiunea l-a dus la îndeplinire, a rostit cu vocea-i slăbită de povara anilor: „Acum slobozeşte pe robul tău Stăpâne, că văzură ochii mei mântuirea neamului românesc".

*

După 2 luni, la 23 Februarie 1919, Badea Gheorghe Pop de Băseşti părăseşte plaiurile acestei vieţi, trecând în locul veşnicului repaus, unde i-s'a pregătit locul de cinste, în rândul sufletelor mari şi alese cari: „luptă dreaptă au luptat, păzind marginile legii". De acolo din lumea văzduhurilor albe, — unde firea noastră nu poate pătrunde, — Badea Gheorghe Pop de Băseşti ne călăuzeşte gândurile pe ogaşa, străbătută de marii noştri înaintaşi.

Această sărbătorire, pe care a aranjat-o organizaţia partidului naţional ţărănesc din judeţul Sălaj, să fie un popas, din prilejul căruia unul fiecare să ne înarmăm în lupta pe care o purtăm, cu scântei din virtuţile acestor suflete mari.

Nic. Nicoară-Dobârceanu

După vizita dlui Iuliu Maniu la Viena

Păreri asupra problemelor actuale

Restaurarea Habsburgilor. — Problema confederaţiei dunărene. — Câteva păreri despre guvernarea liberală.

In preajma serbărilor comemorative, cari au avut loc la Băseşti, Duminecă 4 August c., întru pomenirea unui veac dela naşterea lui Gheorghe Pop de Băseşti — dl Iuliu Maniu, care se găsea la Bădăcin, a fost vizitat de redactorul pentru Ardeal al ziarelor „Dimineaţa" şi „Adevărul", — dl Vasile Muntean, — care a solicitat ilustrului bărbat de stat un interviev, în legătură cu impresiile şi rezultatele obţinute în urma călătoriei pe care a făcut-o la Viena şi Praga. Iată câteva spicuiri din aceste interesante declaraţii:

Scopul călătoriei

Intrebat fiind care a fost scopul acestei călătorii, — dl Iuliu Maniu a declarat următoarele:

Călătoria pe care am făcut-o, de curând, în străinătate, mi-a dat prilejul dorit ca să cercetez, la faţa locului, problema statelor dunărene şi să cunosc părerea câtorva bărbaţi de stat, din statele succesorale, privitoare la problema Europei Centrale.

Despre restaurarea habsburgilor

dl Iuliu Maniu a spus: Plecând dela punctul de vedere al României, definitiv fixat, că noi nu putem să cădem la învoială nici la restaurarea habsburgilor precum nici la alipirea Austriei la Germania (Anschluss), — mă interesa care este părerea publică în Austria, privitor la amândouă chestiunile. Ca o concluzie a celor constatate, dl Iuliu Maniu a continuat: Curentul pentru Anschluss (adică alipirea Austriei la Germania) a slăbit simţitor. Forţe sociale şi economice, importante, s'au îndepărtat dela această idee, dar ceiace nu înseamnă, că aceste forţe sociale înclină spre cea de a doua idee: Restaurarea habsburgilor.

In altă ordine de idei, d-sa continuă: Situaţia economică şi financiară grea, care stăpâneşte şi Austria, simte nevoia unei largi colaborări sub raport economic şi comercial între toate statele dunărene. Această situaţie critică nu poate fi îndreptată nici prin Anschluss şi nici prin restaurarea habsburgilor.

Prevederi

Restaurarea habsburgilor ar înrăutăţi nespus de mult raporturile dintre Austria şi Germania, dat fiind că cea din urmă ar ridica o duşmănie făţişe împotriva celei dintâiu, fapt care ar produce continue frământări, al căror rezultat ar fi o nouă detronare a habsburgilor.

O singură soluţie

care ar putea înlătura situaţia critică din ambele puncte de vedere ar fi *confederaţia statelor dunărene*, idee care în aceste împrejurări ar găsi momentul cel mai prielnic, dat fiind că prin această operă s'ar îmbunătăţi, nespus de mult, situaţia economică a Austriei.

Marile Puteri

cari sunt, în primul rând, interesate la păstrarea păcii, au datoria să păşească cu grabă şi hotărîre, pe drumul înfăptuirii acestei mari formaţiuni, care ar înlesni Franţei şi Angliei legăturile către gurile Dunării şi Orient. Această idee a fost desbătută de Franţa prin planul lui Tardieu.

Libertatea Statelor

nu ar fi prin nimic atinsă prin această confederaţie economică, fiindcă ea s'ar înfăptui cu păstrarea suveranităţii a fiecărui stat.

In continuare dl Iuliu Maniu, vorbind despre o seamă de probleme internaţionale, la ordinea zilei, atinge şi conflictul Italo-Abisinian, despre care spune, că e foarte mulţumit văzând Franţa alături de Italia, căutând să înlăture conflictul pe cale paşnică.

Asupra politicei interne

dl Iuliu Maniu a spus următoarele păreri, cu care şi-a încheiat intervievul acordat gazetarului ardelean:

„Ţara trebue scăpată, fără amânare, de nenorocirea în care a ajuns prin regimul de astăzi, — regim care este izvor al mizeriei economice, al încurcăturilor financiare şi al unei decadenţe morale care desagreiază sufletul naţional şi care scade, înaintea străinătăţii, autoritatea statului într'o măsură de necrezut".

*

O bună parte din declaraţiile pe cari dl Iuliu Maniu le-a făcut în legătură cu politica internă au fost tăiate de foarfecile cenzurii, astfel încât ele nu au putut vedea complect lumina tiparului.

Ne întrebăm: Până când va mai putea fi tolerată batjocura guvernului liberal, faţă de această ilustră personalitate politică, ale cărei bune sentimente de naţionalism şi iubire faţă de Neam şi Ţară nu pot fi puse nici când la îndoială? Vrem să înceteze aceste obiceiuri liberale, cari numai cinste nu pot face Neamului şi Ţării.

Ce se petrece în alte ţări

FRANŢA. In timpul din urmă, criza economică s'a făcut tot mai simţită şi în această ţară. Veniturile statului au scăzut, cheltuelile rămăsese aceleaşi. Pentru a ţine o cumpănă mai potrivită, guvernul a cerut parlamentului să-i dea „depline puteri", adecă dreptul de a putea guvernul să rânduiască unele lucruri prin decrete-legi (ordonanţe ministeriale). In baza acestei împuterniciri dată de parlament, guvernul francez încearcă acum să reducă dările, lefurile, preţurile alimentelor şi a altor mărfuri. Se înţelege, că aici se ciocnesc acum o seamă de interese. Unii nu vreau să reducă preţul mărfurilor, alţii se împotrivesc reducetii salariilor. In zilele din urmă s'au întâmplat chiar şi unele ciocniri. Lucrătorii dela arsenalul din Brest (lângă Paris) s'au pus în grevă neînvoindu-se la reducerea lefii cu 10 %. Funcţionarii dela poştă încă ameninţă cu grevă, din cauza reducerii salariilor. — Până la urmă, însă, reducerile tot se vor face, altcum se prăbuşeşte bugetul Statului, ceeace ar fi mult mai rău. Francezii îşi dau seama de aceasta. — La noi în România, de ce nu ne dăm oare mai bine seama, că o ţară agricolă nu poate suporta pe durată un buget cu dări ruinătoare pentru lumea producătoare din agricultură şi industrie!?

ITALIA. La 25 August încep marile manevre italiene, cari se vor desfăşura în regiunea oraşului Bolzano, dealungul graniţei austriace. Iau parte 11 divizii, adecă o treime a armatei. La manevre vor asista regele Victor Emanuel, Musolini şi membrii guvernului.

GERMANIA. Ziarele engleze au scris zilele trecute, că din Londra s'a trimis în Germania o cantitate de aur în valoare de 860.000 lire sterline. Aceşti bani de aur ajunşi în Germania, n'au fost trecuţi la Reichsbank (Banca Naţională a Germaniei) căci nu se văd în socotelile băncii la 31 lulie. Unde se ascunde acest aur? se întreabă ziarele engleze. — In luna Aprilie încă au fost descoperite 500 milioane mărci aur, cari erau depuse, sau mai bine zis ascunse, la Disconto-Bank, care este un fel de sucursală a Reichsbank-ului. — Ziarele din Londra susţin, că Germania prin astfel de mijloace îşi adună bani pentru războiu, deşi, pe de altă parte, sa plânge că nu-şi poate plăti datoriile străine.

SUEDIA, ţară mică, cu veche cultură, fără pretenţii de cucerire, se vede totuşi îndemnată să-şi mărească marina militară, — pentru apărarea neutralităţii (neatârnării) în caz de războiu. Aşa motivează.

GRECIA n'a ajuns nici pe departe la linişte. In oraşul Candia, din provincia Creta, s'a produs pe neaşteptate o răscoală, sub formă de grevă, dar având motive politice. A intervenit însă repede jandarmeria şi armata, care a restabilit ordinea. Au fost mai mulţi răniţi pe ambele părţi. Acestea sunt semne, că Grecia stă pe un vulcan.

INFORMAŢIUNI

IN AMINTIREA VICTORIEI DELA MĂRĂŞEŞTI, din ziua de 6 August 1917, s'au aranjat în ziua de Marţi 6 August c., înălţătoare serbări, în această localitate istorică, unde armatele române au câştigat cea mai strălucită victorie. Au participat peste 15 mii de oameni.

DI VALER MOLDOVANU, profesor universitar şi fost director ministerial al Ardealului, sub guvernarea naţional ţărănistă — împlinind Luni 5 Aug. c., 60 ani, a fost sărbătorit la Turda, de organizaţia de aci. Din partea noastră îi urăm ilustrului sărbătorit mulţi şi fericiţi ani!

DIN AVRIG, jud. Sibiu, va pleca, în curând, o delegaţie, în frunte cu păr. protopop Ioan Cândea, la Bucureşti, pentru a cere primului ministru să dispună de urgenţă, punerea în posesiune a comunei politice, pe terenul şi în imobilul expropriat dela Sanatorul Brukenthal.

DOUĂ DIVIZII din armata regulată italiană au fost mobilizate în zilele acestea, pentru a pleca în Africa orientală. Alte două divizii au fost chemate sub arme, pentru a înlocui diviziile cari vor părăsi Italia.

ŞCOALA GERMANĂ pregăteşte tineretul pentru războiul contra Franţei — aşa a declarat un învăţător german, refugiat în Franţa, unde în zilele trecute a luat parte la un congres al învăţătorilor francezi la Paris.

JAPONIA APROVIZIONEAZĂ ABISINIA cu 2000 mitraliere, cari vor fi expediate la sfârşitul acestei luni. In afară de acest material, după cât se spune, Abisinia va primi şi alte ajutoare din partea Japoniei.

„ASTRA", despărţământul central judeţean Sibiu, convoacă pe toţi membrii la Adunarea generală ordinară, care se va ţine în comuna Orlat, jud. Sibiu, în ziua de 18 August 1935, la orele 2 d. m., cu următorul program: 1) Deschiderea adunării generale; 2) Inscrierea delegaţilor prezenţi ai despărţământului de plasă; 3) Raportul general al comitetului central judeţean; 4) Alegerea comisiunii examinatoare pentru raportul general; 5) Cenzurarea socotelilor pe anii 1934, 1935 şi proectul de buget pe 1936; 6) Premierea celor ce au participat la diferite expoziţii; 7) Alegerea noului comitet pe timp de 5 ani. — Din şedinţa plenară dela 26 Iulie 1935, ţinută la Sibiu: *S. Ţeposu*, preşedinte şi *Ioan Dragomir*, secretar.

UN COPIL NĂZDRĂVAN, anume Damian A. Vişiniu, din comuna Găileşti, jud. Ismail, fiind cu vitele la adăpat în Dunăre, s'a acăţat de coada unei vaci, care speriindu-se l-a târît în valurile Dunării. Năzdrăvanul copil şi-a căutat moartea pe care a şi găsit-o.

MIEREA FALSIFICATĂ o putem cunoaşte topind o mică cantitate în 5—6 litri apă. Dacă mierea a fost curată, zeama din vas e străvezie. Dacă mierea a fost amestecată, zeama e tulbure. Unii negustori cari obişnuiau să amestece mierea, cu cartofi sau alte materii, au fost descoperiţi cu ajutorul acestor experienţe.

PENTRU UN PETEC DE PĂMÂNT săteanul Vasile P. Râmniceanu din comuna Dălăuţi, jud. Focşani, a fost lovit mortal de fratele său Nicolae. Primul a fost transportat la spital, iar al doilea a fost pus la „răcoare". Cauza? nimica toată: Un petec de pământ.

BĂILE BUZIAŞ NAUHEIMUL ROMANESC

Cu renumitele sale surse foarte bogate în Acid carbonic, radioactive şi feruginoase, cu efecte mari în **Boli de inimă** aortite, arteriosclerose, hipertensiuni, boli nervoase, **Boli de femei** anemii etc.

Hoteluri şi pensiuni de primul rang. Confort modern.

Preţuri moderate. **Bucătărie şi dietică specială.**

Strand cu plaje şi bazin, nou construite în condiţii moderne.

Reducere de 50% pe liniile C. F. R. Muzica militară permanentă.

Cură cu pauşal prin birourile „Europa" de voiaj.

Saison dela 15 Maiu până la 1 Octomvrie.

Prospecte la cerere. Direcţiunea **Băilor Buziaş** (Banat)

DIN CAUZA SECETEI, care a bântuit în vara aceasta o parte din Moldova şi Basarabia, populaţia din mai multe judeţe e ameninţată cu foamea. Astfel în jud. Vaslui, agricultorii n'au putut să-şi strângă din noua recoltă nici cel puţin cantitatea pe care au semănat-o. Bieţii oameni! cum vor trăi 365 de zile, până la anul viitor?

78 MINERI au fost îngropaţi de vii într'o mină din localitatea Transvaal, de pe teritoriul Angliei. Prăbuşirea minei s'a produs din cauza unei explozii de gaz, care se găsea sub pământ.

UNIUNEA GENERALĂ a micilor industriaşi şi meseriaşi patroni din România, filiala Sibiu, îşi ţine adunarea generală ordinară, Duminecă 25 August 1935, ora 9 dim., în sala „Unicum" din strada Tribunei. Sunt învitaţi a lua parte toţi meseriaşii români Comitetul.

DIN DOBÂRCA. Vineri 16 August c., se împlineşte un an de când s'au produs acele mari inundaţii în comuna Dobârca, jud. Sibiu, cari au pricinuit mari pagube şi stricăciune la o seamă de instituţii şi gospodării din această comună. Printre instituţiile cari au fost complect distruse de puhoaiele apelor e şi Casa Culturală, edificată cu câţiva ani înainte, cu multă trudă şi jertfă. Din frumoasa clădire n'a mai rămas decât ruinele. Reclădirea ei nu s'a mai putut face din lipsă de mijloace, comuna şi parohia ortodoxă nedispunând de fonduri. Cu toate intervenţiile pe cari le-au făcut dobârcenii, Casa Culturală se găseşte şi azi în aceiaş stare, în care a rămas după inundaţii. Prefectura judeţului a promis ceva ajutoare, însă nu a dat nimic până acum. Dat fiind faptul, că această instituţie se găsea în mijlocul saşilor la o frumoasă poziţie, se impune reclădirea ei cât mai urgent, pentru a nu mai da prilej minoritarilor şi trecătorilor să privească acest spectacol jalnic. Am crezut, că e potrivit, ca din prilejul împlinirii unui an, dela această năpastă, să reamintim durerea poporului român din Dobârca. Am făcut această încrustare în credinţa că ea va găsi un ecou, în sufletul acelora, cari au făcut promisiuni... *N.*

MARI INUNDAŢII s'au produs în această săptămână în Statele Unite. In regiunea statului Wisconsin şi în Minesota s'au prăbuşit o mulţime de poduri, s'au distrus recoltele depe numeroase câmpuri şi un mare număr de locuitori au rămas fără adăposturi.

DIN TRĂZNET s'a aprins în ziua de Marţi, 6 August, la orele 3, magazia de scânduri şi mobilă a maestrului tâmplar Tecster din Sibiu, strada Morilor (lângă târgul lemnelor).

Plătiţi-vă abonamentul!

E o datorie de onoare!

Piaţa Sibiului

Preţul porumbului în urcare. — Celelalte cereale se menţin la preţul din săptămâna trecută.

Marţi 6 August. — De data aceasta piaţa de cereale a Sibiului înregistrează o simţitoare urcare la preţul porumbului. Unii agricultori simţind că porumbul va avea o buna căutare anul acesta, dată fiind lipsa lui în Ungaria, precum şi în alte părţi ale ţării, ca Basarabia şi Moldova, se reţin de a vinde acum porumbul, păstrându-l pentru mai târziu. Din această prevedere, de data aceasta s'a observat că a fost puţin porumb pe piaţă, faţă de alte dăţi. Cum căutarea lui este mare, preţul s'a urcat. Aşa de pildă, Marţia trecută ferdela de porumb s'a vândut cu 40—46 lei, iar de data aceasta a trecut peste preţul de 50 lei ferdela.

La celelalte cereale

Preţurile au rămas aceleaşi din săptămâna trecută, afară de grâu care înregistrează o mică coborîre la preţ. Aceasta din pricină că a fost foarte mult grâu pe piaţă, iar cumpărători au fost puţini.

La legume

Am obserat o mică urcare la preţul castraveţilor, cari s'au vândut cu 10—15 lei suta, faţă de 10—12 lei preţ la care s'au dat Marţia trecută.

1578

Cele mai **practice şi ieftine cadouri** puteţi să cumpăraţi numai la: **Emil Höchsmann** *Bijoutier, Sibiu, str. Regina Maria 41*

CĂTRE PRIMĂRIILE COMUNALE. Rugăm primăriile comunale cari ne datorează pentru publicaţiunile apărute în „Foaia Poporului" să ne trimită cât mai curând costul publicaţiunilor, pentru a nu fi siliţi să procedăm pe alte căi, cari, pe lângă neplăcere le-ar pricinui şi spese.

AL 3-LEA CONCERT sinfonic popular, dat de Orchestra oraşului Sibiu, Duminecă 4 August, în sala Thalia, a fost foarte reuşit. S'au cântat compoziţii de C. Maria Weber, Christ Glück, Frederick Smetana, Emil Paudert, Carl Siede, Rich. Wagner. Solişti dnii Mihail Linger (clarinetă) şi Anton Asch (corn) s'au achitat perfect de partiturile lor. Orchestra a cântat şi acompaniat, ca întotdeauna, foarte exact şi curat, toate compoziţiile sub inimoasa conducere a dlui dirigent George Scăueru. Păcat că publicul nu spijineşte în deajuns aceste frumoase concerte. Bagseama criza economică şi necazurile zilei apasă sufletele multor...

VÂND LOC cu trei faţade, în Sibiu, strada Gării Nr. 14. — Ioan Ionaşcu.

Editura şi tiparul „Tipografia Poporului"
Redactor responsabil: H. N. BRATU.

Trăgând cu urechea

în dreapta şi stânga

Cu „ŞTURMUL"...

Veronică: Şi zâ aşa soaţă Pintilie...., o zâs domnu Maniu că, la nevoe, vom şti s'o luăm şi cu „şturmul". Apoi de, frate, are dreptate, căci ştii tu vorba bătrânilor: „ulciorul nu merge de multe ori la izvor."

Pintilie: Sau cum o zâs altul: „Toate's până la un loc."

Veronică: Ş'apoi pe când va fi sorocul ăsta Pintilie? că io tare am beteşugul să mai răsfrâng odată mânecile cămăşii, ştii tu ca atunci, la Alba-Iulia, când ne-a înflăcărat domnu Maniu, până la nojiţele inimii. Zău, măi soaţă, că de ne da „frai" atunci domnu Maniu, noi o luam „la talpă", spre satul lui Bucur Ciobanu, să dăm parola cu grecii — sau cum o zâs Şofron din capul satului: „să-i luăm cu şupa".

Pintilie: Las' c'a fost mai bine aşa, soaţă. O fost destul să ne mişcăm oleacă în Bălgărad, ca să răsturnăm puterea. Am auzit că pe unul din ăi miniştri l'or apucat beteşugurile de baltă, când i-o tilifonat prifectul libărar din Bălgărad, „că vin ardelenii la Bucureşti şi vă mută cu polăţi cu tot, peste Dunăre". Ce am stat, zău aşa, a face! Ei, dar cum s'ar spune: i-am pus la respect! Ai văzut! Odată au spălat putina"!

Veronică: Aşa dar, va trebui să mai strigăm odată la toamnă, în Alba Iulia...?

Pintilie: Nu soaţă! Nu ne mai jucăm cu Alba-Iulia! La toamnă, în Septemvrie, o spus domnu Maniu şi Mihalache, că ne-om strânge câtă frunză şi iarbă, de pe toate meleagurile ţării, şi vom strâga chiar sub straşinile polăţilor ministeriale, din satul lui Bucur Ciobanul. Pe semne, au asurzit grecii măi Veronică. Nu am strigat noi la Sibiu, Braşov şi Cluj?

Veronică: Le-a fost deajuns şi mişcările astea, libăruşilor, dacă ar fi vrut să înţeleagă la câtu-i.

Pintilie: Ţi-ai găsit-o, să înţeleagă. Stau ca bivolii în glod. Pe semne, stau bine pe divanurile ălea de pene. Lasă-i să stea, că n'or mai sta ei „şuhan". Dacă aşteaptă să dăm parola la Bucureşti, nu au decât să aştepte. Cu ardelenii nu prea poţi glumi, soaţă, mai ales când luptă pentru dreptate şi cinste în conducerea ţării. Nu mă îndoesc că vei fi cetit şi tu de răscoala lui Horia şi a lui Iancu. Toate acelea s'au făcut pentru drepturile şi libertăţile robotarilor şi glotaşilor. Au cerut o soarte mai bună — şi au câştigat-o. Azi tot pentru aşa ceva ne luptăm. Ş'apoi când avem în frunte pe domnu Maniu — tribunul nostru de ieri — nu stăm la îndoială c'om duce-o la capăt, ca Horia şi Iancu.

Veronică: Se vede că n'ai mâncat deageaba, 25 de ani prescuri din masa părintelui Ariton, măi Pintilie. S'a prins mult duh de tine. Vorbeşti ca un proroc din alte vremi. Dacă ar gândi toţi ardelenii, la fel, am fi scos-o de mult la capăt, cu jalba noastră.

Pintilie: Ii foarte dureros, măi soaţă, când vezi că se mai găsesc între noi şi stârpituri din ale cari uitându-şi pe luptătorii din trecut — aleargă după vrăbii pe ale garduri. Căci la dreptul vorbind ce sunt toate celelalte partide, decât ţăndări sărite dela „truchină" — hoaspe şi pleavă, pe care o spulberă vânturile în toate părţile. Dar o să vadă toţi ăştia, la toamnă, cu cine-i ţara şi Ardealul. Păcat că n'ai fost la adunarea dela Cluj, să-l fi văzut pe Matei Corvinul cum a încremenit pe ducipalul lui, când a văzut atâta gloată, defilând lângă „polăţile Patriei".

Veronică: Da, dar uite că dlui Guţă, nici că-i pasă! Trage la fumuri pe nas şi zâce, că o împinge cu guvernarea. Ş'apoi unde mai pui obrăznicia, că schimbă la ăi ministări, ca Rudi dela noi mârţoagele în târgul Sfintei Mării...

Pintilie: Ba una care-i pune vârf la toate e boacăna dela Banca Naţională. Ai auzit şi tu, că or şterpelit 25 de milioane, până ai pipa o ţigare şi or colindat ale hotele să le gătească un fel de boroştină de aia... Părintele îi spunea cantalup, dar io dau cu socoteala, că o fost ceva din măruntaele lupului, că pe semne unul din ăi cari o mâncat prea hulpeşte s-o bolânzit la cap şi-o trădat tot sâcretul.

Veronică: Apoi dacă or mai fi făcut şi pe asta, îi dau dreptate dlui Maniu, când va ieşi din răbdări şi îi va lua cum ai spus tu: „cu şturmul".

Pintilie: Aşa dar, la toamnă, o pornim spre Bucureşti.

Veronică: O pornim, zău soaţă, să-i „şturmuluim" odată ardeleneşte, ca să le treacă pofta de a mai mânca bolânzănii de lup.

Săgeată.

Hrănirea şi adăparea vacilor

O vacă dintr'o rasă oricât de bună ar fi, nu dă lapte mult decât dacă e bine hrănită.

Deosebirea însă dintre o vacă de rasă bună şi una dintr'o rasă neînbunătăţită este că, dându-le aceiaş hrană, vaca de rasă dă lapte mai mult decât cealaltă.

Astfel:

Unei vaci, care are o greutate de 350 kg. şi care dă 5 litri de lapte zilnic, i se dă:

Sfeclă de nutreţ — — —	14 kg.
Fân — — — — — — — —	3 „
Coceni de porumb — — —	3 „
Tărâţe de grâu — — —	1 „

O vacă, care cântăreşte 500 kg. şi care dă 9 litri de lapte zilnic, trebue să mănânce:

Sfeclă de nutreţ — — —	30 kg
Pleavă de grâu — — —	3 „
Fân de lucernă sau trifoiu	5 „
Pae de ovăs — — — —	2,5 „
Tărâţe de grâu — — — —	1 „

După cum se vede, în hrana vacilor trebuie să se dea o cantitate mare de sfeclă de nutreţ, care, pe lângă hrana ce o au în ele, mai au şi apă, care este foarte necesară vacilor.

Agricultorii ştiu, că o vacă dă mai mult lapte primăvara, când e scoasă la păşune, decât iarna. Aceasta din cauză că în iarbă se află o cantitate mare de apă. S'a observat, că vacile din aceiaş rasă, dau mai mult lapte la munte, unde iarba este mai apoasă şi unde e aerul umed, decât la şes, unde, îndeosebi vara, iarba şi aerul sunt uscate.

S'a mai observat că în părţile, unde sunt vânturi şi arşiţă mare a soarelui în timpul verii, evaporarea apei din corpul vacii e şi mai mare, aşa că laptele ce-l dă e şi mai puţin. Unii agricultori cred că o vacă care dă lapte puţin, îl are mai gras decât alta care dă lapte mult. Aceasta nu e adevărat. Cantitatea de grăsime care se află în lapte atârnă în primul rând de rasa din care face parte vaca şi această calitate se moşteneşte. Aceste neajunsuri se pot îndrepta.

Apa nu trebue să fie prea rece. In timpul iernii apa trebue să fie căldicică, deoarece dacă apa e rece, atunci vaca bea apă puţină, iar laptele pe care-l dă este şi el în cantitate mică. Inainte de a se da apă sau chiar mâncare, trebue să ne încredinţăm dacă nu cumva sunt în acestea oase sau cue, cari pot fi înghiţite de vacă.

Dacă vaca slăbeşte şi dă lapte puţin atunci înseamnă că e rău hrănită.

Dacă vaca se îngraşe şi laptele rămâne acelaş, atunci înseamnă că a capătat prea multă mâncare. Se mai poate întâmpla ca laptele să scadă mult dela o zi la alta. Aceasta înseamă că vaca a fost rău hrănită sau că s'a îmbolnăvit. De aceia orice agricultor trebue să supravegheze de aproape felul cum arată vaca.

Hrana unei vaci poate fi felurită, după alimentele pe care le avem. Trecerea dela un fel de alimente la alt fel trebuie să se facă încetul cu încetul. Inlocuirea unui aliment se va face întodeauna cu un altul, care are aceeaşi sau aproape aceeaşi putere de hrană. Pentru ca să hrănească bine vacile, agricultorii trebue să cultive cât mai multe plante de nutreţ. Printre acestea un loc de seamă îl au: sfecla de nutreţ şi lucerna.

Drumul nou

Dr. C. Baicoianu
Inginer Agronom

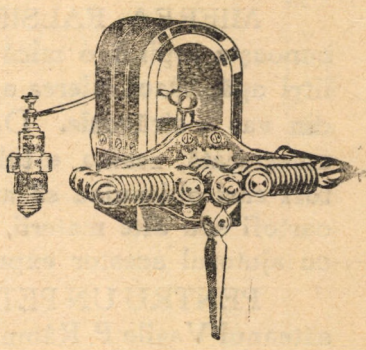
Aranjamente de odăi de baie, material de instalaţiuni. 16306
Carol F. Jickeli S. A. Sibiu şi Alba-Iulia

Plicuri cu hârtie
pentru scrisori 100 plicuri şi cu 100 hârtii în cutii
Preţul: **Lei 25·—**
pentru boltaşii dela sate
se află la
Librăria „FOAIA POPORULUI"

Anunţ
La Şcoala Normală de învăţători din I. G. Duca (Cristur), jud. Odorheiu, pentru cl. I-a sunt disponibile 25 burse, 10 semiburse şi 10 locuri pentru solvenţi.
Examenele de burse încep la 10 Septemvrie. Orice informaţii trimite în scris.
Direcţiunea
16308

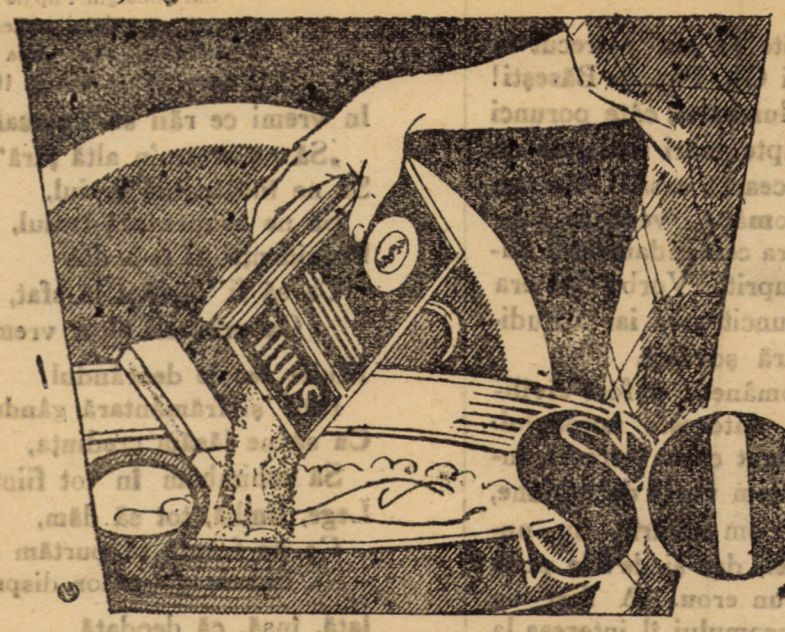
Dr. C. Stürner
specialist
pentru nas, gât şi urechi, consultă până la alte dispoziţiuni dela orele 9—12 şi după masă dela 4—6, strada Regina Maria 15.
16307

Citiţi şi răspândiţi „Foaia Poporului"

MAGNETE
Reparaturi
la **Müller & Lorenz**
Sibiu, strada Şaguna 15
16297

Vreţi să vă FERIŢI RUFELE de stricăciuni?

Spălatul rufelor în apă leşioasă, vă scuteşte de a le freca prea mult şi ştiţi doar că frecatul exagerat al rufelor le distruge. Dar pentru spălatul rufelor apa obişnuită este prea aspră. Cum să-i înlăture asprimea făcând-o leşioasă? Există un singur mijloc: „SODIL". Un produs românesc nou, introdus de curând, care a fost supus tuturor încercărilor şi a dat rezultate minunate.

„SODIL" face apa leşioasă, sporeşte clăbucul, economiseşte munca şi totuşi rufele sunt de o albeaţă sclipitoare.
„SODIL" nu ‘aie rufele!

INTREBUINŢAŢI „SODIL"

GARANTAT FĂRĂ CLOR

Spălaţi cu „SODIL"

Intărirea păcii

Anul în care suntem e socotit de către cei cari cunosc mersul vremurilor, ca potrivit pentru întărirea păcii. Ameninţările cu răsboaie de care a fost plin anul trecut s'au micşorat simţitor, prin legăturile nouă ce s'au încheiat între deosebite ţări.

Dela războiul cel mare până azi, ţara care a mers mereu în fruntea mişcării pentru pace, a fost Franţa. Ea s'a dovedit, şi de data aceasta, cea mai cuminte ţară, nelăsându-se ademenită nici de promisiuni, nici înfricată de ameninţări. Franţa a înţeles, că idealul de pace propovăduit de ea trebue să pătrundă adânc la sufletul tuturor popoarelor, chiar a acelora care pe faţă s'au arătat sau se arată războinice. Pentrucă rănile lăsate de cel din urmă mare prăpăd încă nu sunt vindecate în nici o ţară, şi nici un popor nu poate dori din inimă să-şi deschidă altele nouă.

Şi parcă nădejdile sale s'au împlinit în mare măsură. Un punct de nelinişte în Europa mai este Italia, care zăngăne din sabie şi preamăreşte, prin dl Musolini, binefacerile războiului.

Intre Italia şi Franţa prietenie adevărată nu se poate spune că s'ar fi statornicit după răsboiu, până la sfârşitul anului trecut. Atunci s'a încheiat o înţelegere între cele două ţări şi popoare, care a liniştit foarte mult Europa întreagă. Franţa a fost aceia, care a adus şi aici jertfe de dragul păcii. I-a dat de bună voe Italiei ţinuturi în coloniile sale din Africa, în întindere cât a treia parte din întreaga Românie.

In Ianuarie 1935 a avut loc aşa numitul „plebiscit" în ţinutul Saar, al cărui sfârşit a muiat mult încordarea dintre Franţa şi Germania. Acolo s'a făcut o votare care să arate la ce ţară vrea să aparţină populaţia acestui ţinut, vreo opt sute de mii de locuitori. Franţa, deşi dela răsboiu ţinutul Saar era administrat de ea, ţinutul de altfel german şi care făcea parte din Garmania, a lăsat pe locuitori şă-şi spună cuvântul în deplină libertate. Şi ei s'au declarat pentru Germania.

Nu mult după aceia Franţa a făcut o învoială cu Anglia, în ce priveşte înarmarea aeriană, şi a invitat toate ţările să se alăture la învoiala aceia.

Sub protecţia Franţei a lucrat pentru pace şi înţelegere, în care e şi România, şi Înţelegerea Balcanică.

Apoi tot ea lucrează să se facă o legătură de apropiere între ţările din răsăritul Europei. Până acum cam pune bete în roate Polonia, care e ademenită de-o vreme de Germania. Dar legătura tot se va face cu sau fără Polonia.

Aşa că pe frontul declarat pentru întărirea păcii până azi lipsesc numai: Germania, Ungaria, Bulgaria, dintre toate ţările Europei socotind aici şi Rusia.

Sunt deci mari nădejdi că pacea, de care şi România noastră are atâta nevoe, se va întări mai mult, datorită mai ales străduinţelor şi prevederilor Franţei.

Dupăcum în războiu ea a adunat mai toată lumea în jurul ei, aşa se pare că o va aduna şi acum în jurul păcii.

Pentrucă toată lumea vede, că ea nu lucrează din interes, ci pentru binele omenirii.

Şi faptele mari sfârşesc prin a fi recunoscute de toată suflarea.

Ion Agârbiceanu

Prinosul închinării dela Băseşti

Ardealul recunoscător marilor lui tribuni. — Un veac dela naşterea lui Gheorghe Pop de Băseşti. — Mii de Români de pe plaiurile Ardealului participă la înălţătoarea comemorare. — Dl Iuliu Maniu la datorie.

In şirul măreţelor comemorări, pe cari Ardealul le-a făcut în cinstea şi întru amintirea sufletelor mari, ocupă un loc de multă veneraţie şi comemorarea unui veac dela naşterea lui Badea Gheorghe Pop de Băseşti, fost preşedinte al partidului naţional din Ardeal, unul dintre acuzaţii în istoricul proces al Memorandului şi prezidentul marei adunări dela Alba Iulia în 1918.

La 1 August 1935 împlinindu-se un veac dela naşterea acestui ales al neamului românesc din Ardealul asuprit, organizaţia partidului naţional ţărănesc din jud. Sălaj a organizat, pentru ziua de Duminică 4 August c., mari serbări naţionale în comuna Băseşti.

Cărturari, popor şi fruntaşi politici

Cum această măreaţă evocare nu a fost numai a judeţului Sălaj, Ardealul şi ţara şi-a trimis ce-a avut mai ales, ca să îngenunche în faţa mormântului, care închide în ţărâna lui moaştele aceluia care a fost Gheorghe Pop de Băseşti.

Printre marea mulţime de ţărani, veniţi din toate părţile ardelene, s'a remarcat un frumos număr de cărturari: preoţi, învăţători, notari şi distinse personalităţi politice în frunte cu tribunul Ardealului de azi, dl Iuliu Maniu.

Sosirea dlui Iuliu Maniu

La poarta triumfală din mijlocul satului Băseşti, pe care flutura drapelul treicolor cu inscripţia „Trăiască Iuliu Maniu", — mulţimea asistenţilor întâmpină cu nesfârşite urale pe vlăstarul lui Simion Bărnuţiu; pe acela în mâinile căruia Gheorghe Pop de Băseşti îi încredinţează steagul partidului naţional, dl Iuliu Maniu. Tânărul student Vasile C. Pop, predându-i un frumos buchet de flori, culese de mâini curate, a rostit o frumoasă cuvântare, spunând de încheere:

Avem însă şi noi o dorinţă: Vă rugăm să ne trimiteţi pe frontul acela unde bătălia va fi mai grea. Vom lupta cu bărbăţie pentru d-voastră, căci luptând pentru d-voastră apărăm tradiţia, credinţa şi legea strămoşească.

Răspunsul dlui Iuliu Maniu

Adânc mişcat de cuvintele ce mi-aţi adresat — a răspuns dl Maniu — întru cu capul descoperit în cetatea lui Gheorghe Pop de Băseşti. Sunt fericit, că în deosebi tineretul urmează drumul cel drept, calea adevărului, pe care a bătut-o Badea Gheorghe şi de care eu nu mă voiu despărţi niciodată. Să trăiţi!

Slujba religioasă

La orele 9 dim. s'a oficiat în biserica din sat de către P. S. S. Episcopul Alex. Rusu al Maramureşului, înconjurat de un mare sobor de preoţi, o slujbă dumnezeiască. Răspunsurile au fost date de corul ţăranilor din Băseşti sub conducerea cantorului Gligor Silaghi.

Procesiunea la mormânt

După slujba religioasă, mulţimea în frunte cu înalţii prelaţi şi personalităţi politice se încolonează îndreptându-se către cimitirul satului, în mijlocul căruia îşi doarme somnul de veci Badea Gheorghe. Aci s'a oficiat un parastas după care a urmat

Cuvântarea episcopului Rusu al Maramureşului

care începe cu cuvintele evanghelistului Pavel: „Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri şi le păziţi credinţa lor". Continuând S. Sa spune, printre altele, următoarele:

Dela Băseşti şi Bocşa (satul de naştere al lui Simion Bărnuţiu) prin Bădăcin şi peste Blaj să se ducă aceste gânduri la Bucureşti şi de acolo să ne răsară un nou soare de înfrăţire, a celor buni cu credinţă în Dumnezeu.

In numele Blajului

a vorbit părintele canonic Gh. Dănilă, care arată preţioasele danii pe cari răpo-

satul le-a făcut instituţiilor din această vatră a culturii, care a fost nevoită de multe ori să lanseze apeluri de ajutoare, către inimile largi. In răposatul a sălăsluit — spune părintele canonic — un mare spirit românesc şi creştinesc.

In numele guvernului

vorbeşte dl M. Gurzeu, prefectul judeţului Sălaj, care spune că această sărbătorire nu este numai a unei regiuni, ci a ţării întregi. De aci mulţimea se îndreaptă spre biserică, unde ascultă

Discursul dlui Valer Moldovan profesor universitar

Eruditul profesor universitar şi un adânc cunoscător al luptelor noastre politice şi naţionale, de aici din Ardeal, înşiră o seamă de momente şi episoade, în vâltoarea cărora Gheorghe Pop de Băseşti se găsea plin de însufleţire şi mândrie naţională.

Ca încheiere d-sa spune: Să ştie toată suflarea românească, că în timp de 100 ani, câţi s'au scurs dela naşterea lui Gheorghe Pop de Băseşti, judeţul Sălaj a dat neamului românesc nu mai puţin decât trei mari bărbaţi, înzestraţi de providenţă cu darul de a conduce şi îndruma neamul acesta în clipele cele mai grele ale trăiniciei lui, în cursul celor două mii de ani.

Cel dintâiu a fost marele orator şi gânditor politic *Simion Bărnuţiu.* Cel de al doilea a fost ultimul preşedinte al Partidului Naţional Român, până la unire, inimosul badea *Gheorghe Pop de Băseşti,* iar cel de al treilea este şeful şi mentorul sufletesc şi politic al zilelor de după unire, prea iubitul şi prea vrednicul nostru *Iuliu Maniu.* (Mulţimea izbucneşte în urale nesfârşite).

Onoare vouă sălăjenilor!

Rostirea Vechiului Regat

Vorbirea dlui Ion Răducanu, fost ministru

Fraţi Ardeleni! Vă glăseşte şi un frate de dincolo de Carpaţi, aducându-vă în glasul său omagiul marelui nostru conducător, care este dl Ion Mihalache. Aduc aci în faţa mormântului aceluia, care a fost conducător de neam, prinosul de recunoştinţă al Partidului Naţional Ţărănesc.

In continuare d-sa spune: Priviţi la luptele, pe cari le-au dus cu dârzenie înaintaşii noştri, luaţi pildă dela ei, cţeliţi-vă sufletele şi nu vă temeţi de piedecile puse în calea legii creştineşti şi fiinţei naţionale. Putem fi siguri, că izbânda va fi a noastră. Imi amintesc aici de un mare adevăr: *Cetatea deasupra muntelui nu se poate ascunde*".

Alte cuvântări

In continuare mai vorbesc o seamă de distinse persoane, ca: dr. Ilie Lazăr, preşed. organiz. dela Maramureş; dl senator Domşa; dr. Aurel Gociman, redactorul pentru Ardeal al ziarului „Universul", în numele Ligii Antirevizioniste; I. Rusu, în numele învăţătorimei; dna dr. Sabo, în numele Reuniunii femeilor române sălăjene: păr. preot Băbianu, în numele foştilor memorandişti; ţăranul Al. Gliguţă, în numele ţărănimei ardelene şi Vasile Robu, înv., în numele comunei Băseşti.

Cuvântarea dlui Iuliu Maniu

După serbare a urmat o masă, la care au participat câteva sute de intelectuali, în frunte cu dl Maniu. Cu acest prilej d-sa a ţinut o cuvântate, spunând între altele următoarele:

Simt o adâncă mişcare sufletească, luând cuvântul pentru a proslăvi memoria lui Gheorghe Pop de Băseşti şi a ridica un pahar în sănătatea scumpei d-ne Elena Hossu-Longin, fiica lui Gheorghe Pop de Băseşti.

Câte clipe fericite nu am petrecut în casa ospitalieră a lui Gh. Pop de Băseşti! Câte sfaturi mari şi luminate, câte porunci răsunătoare, câte fapte mari realizate nu s'au pus la cale în această casă! Aici veneam ca la Mecca română, veneam mişcaţi sufleteşte, căci era comandamentul suprem al neamului asuprit. Vorba lui era pământeană, dar poruncitoare, iar atitudinea lui hotărîtă şi fără şovăire.

Dacă neamul românesc a fost civilizat şi disciplinat, se datoreşte norocului, că a avut un comandant care întrecea însuşi neamul. Nu putem vorbi de naţiune, fără lacrimi. Era un om hotărît, nu numai de a concepe idei, dar şi de a le pune în aplicare. A fost un erou. A fost un mare ales. Politica neamului îl interesa la fel cu chestiunea bisericească. Gospodăria proprie îl interesa la fel cu problema şcoalei.

Dacă a fost aşa, să mulţumim că a avut un înger păzitor, care l-a urmat întru toate şi s'a înfrăţit cu toate acţiunile sale.

Scumpă doamnă Elena, îţi rămâne recunoscător neamul întreg. Nu doresc altceva, decât ca fiecare fiică română să ia pildă dela dumneata. Atât ca fiica lui Gheorghe Pop de Băseşti, cât şi ca fiinţă plină de căldură şi devotament faţă de naţiunea română, ţara întreagă îţi va fi adânc recunoscătoare. Vă dorim, doamnă Elena, să vă puteţi bucura de roadele muncii tatălui d-voastră precum şi a muncii d-voastră.

In continuare, dl Iuliu Maniu mulţumeşte înalţilor prelaţi cari au obosit pentru această comemorare.

*

La orele 6 d. m., a avut loc o şedinţă festivă a organizaţiei partidului naţional ţărănesc din Sălaj, pentru proslăvirea memoriei marelui dispărut. Cu aceasta a luat sfârşit frumoasa serbare pentru neuitatul Badea Gheorghe. *Cor.*

Pregătirile de războiu în Abisinia

Ducele Musolini trimite neîncetat trupe italiene în Africa, spre a le avea la îndemână când va ordona asaltul asupra Abisiniei. Acest asalt n'o să mai întârzie mult, deoarece Musolini se arată tot mai războinic, nevoind să audă de o împăcare cu Abisinia, decât în cazul că aceasta ar recunoaşte stăpânirea italiană.

Comitetul Ligii Naţiunilor a hotărît, în săptămâna trecută, numirea unei comisiuni care să cerceteze neînţelegerea dintre Italia şi Abisinia, spre a găsi o deslegare care să înconjure războiul. Comisia se va compune din delegaţi ai Franţei, Angliei şi Italiei. Ei se vor întruni la o conferinţă în a doua jumătate a lunei August. La 4 Septemvrie se va întruni din nou Consiliul Ligii Naţiunilor, când va avea să hotărască pe baza cercetărilor făcute de delegaţii celor trei ţări.

Lumea mare ar dori să se ajungă la o domolire a frământărilor războinice dintre Italia şi Abisinia. Marile puteri îndeamnă Italia să lase totul mai domol. Dar Musolini pare să fie de altă părere, el vrea să facă din Abisinia o mare colonie italiană în Africa.

Peste o lună de zile, Italia va dispune de mai multă armată ca azi în Africa. Că după 4 Septemvrie va fi mai uşor a susţine pacea în Africa, urmează să vedem.

Tribunul...

Lui Gheorghe Pop de Băseşti, cu prilejul comemorării unui veac dela naştere. 4 Aug. 1935.

In vremi ce răii se 'ncercară
„Să ne mute 'n altă ţară",
Să ne încătuşeze graiul,
Să ne asuprească traiul,
Providenţa ni te-a dat
Ca să fi 'nţelept la sfat,
Ca prorocii altor vremi...

Multe secole dearândul
Răii 'şi frământară gândul,
Ca să ne lăsăm credinţa,
Să schimbăm în tot fiinţa:
Lege, limbă, tot să dăm,
Ca pe frunte să purtăm
Imbelşugatul lor dispreţ.

Iată, însă, că deodată
Intr'un colţ de-Ardeal s'arată
Un trimis, ca să ne fie,
Pavăză la grea urgie;
Tu române îl ghiceşti...
E tribunul din Băseşti,
Pe care azi îl proslăvim.

E un secol împlinit
De când el s'a zămislit,
Ca să împlinească scrisul
Şi să vadă 'mplinit visul,
Colo pe întinsul plai
Din cetatea lui Mihai —
Meca pătimirii noastre.

Ca moşneagul din scriptură
Cuvântat-a el din gură:
„Slobozeşte-acum Stăpâne
In zorii zilelor de mâne,
Pe-al tău rob uitat de ani,
Că văzui pe-ai mei duşmani
Ingenunchiaţi pentru vecie.

Astăzi gândul tuturora
Proslăveşte aurora:
Visul pătimirii noastre,
Coborît din zări albastre,
S'a 'mplinit pentru vecie
Şi 'ntr'o mare Românie
Preamărim trecutul falnic.

Colo'n marginea de ţară
Mulţi Români se adunară,
Ca să-ţi facă la mormânt
Veşnicul lor legământ:
Până 'n clipa cea din urmă
Vor sta neclintită turmă
Lângă Iuliu Maniu

Nic. Obeadă

Colţul lui Snoavă

Iască, scântei, cremene şi săgeţi...

La vânătoare după aderenţi...:

— La noi în sat — mi-a spus un bun amic — or venit „cămăşile negre", ca să propoveduiască un credeu nou: „Numerus Valahicus."

— Ei şi ce le-aţi răspuns?

— Părintele le-a spus una şi bună: „Avem noi „drăgane" destule. Luaţi-vă tălpăşiţa, că aici nu vă prinde portul.

In piaţa de zarzavaturi...:

— Trage-i la stânga măi sasule, că dai peste crastaveţi...

— Noa! inghe să mai trag, ori vrai să „tun" la Oaşa!?

Cade guvernul?

— Ce spui Sofroane, cade „gubernul"?

— Cum să cadă, dacă-l protăpim!?

La „Balul romilor."

— Ai văzut? De ce or fi plâns romii, când s'or despărţit de către zâuă?

— De bucurie: După domnu Guţă, iau ei puterea, până la toamnă.